LIETUVOS RESPUBLIKOS SPECIALIŲJŲ TYRIMŲ TARNYBOS DIREKTORIUS

ĮSAKYMAS DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS SPECIALIŲJŲ TYRIMŲ TARNYBOS DIREKTORIAUS 2021 M. LAPKRIČIO 30 D. ĮSAKYMO NR. 2-246 „DĖL KORUPCIJOS PASIREIŠKIMO TIKIMYBĖS NUSTATYMO IR JO ATLIKIMO TVARKOS REKOMENDACIJŲ PATVIRTINIMO“ PAKEITIMO

2022 m. rugsėjo 30 d. Nr. 2-214
Vilnius

1. P a k e i č i u Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnybos direktoriaus 2021 m. lapkričio 30 d. įsakymą Nr. 2-246 „Dėl Korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymo ir jo atlikimo tvarkos rekomendacijų patvirtinimo“ ir jį išdėstau nauja redakcija:

„LIETUVOS RESPUBLIKOS SPECIALIŲJŲ TYRIMŲ TARNYBOS DIREKTORIUS

ĮSAKYMAS
DĖL KORUPCIJOS PASIREIŠKIMO TIKIMYBĖS NUSTATYMO IR JO ATLIKIMO TVARKOS REKOMENDACIJŲ PATVIRTINIMO

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatymo 10 straipsnio 6 dalimi,

t v i r t i n u Korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymo ir jo atlikimo tvarkos rekomendacijas (pridedama).“

2. S k e l b i u šį įsakymą Teisės aktų registre ir Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnybos interneto svetainėje.

Direktorius Žydrūnas Bartkus

PATVIRTINTA
Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų
tarnybos direktoriaus 2021 m. lapkričio 30 d.
įsakymu Nr. 2-246
(Lietuvos Respublikos specialiųjų
tyrimų tarnybos direktoriaus
2022 m. rugsėjo 30 d. įsakymo Nr. 2-214
redakcija)

KORUPCIJOS PASIREIŠKIMO TIKIMYBĖS NUSTATYMO IR JO ATLIKIMO TVARKOS REKOMENDACIJOS

I SKYRIUS
BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymo ir jo atlikimo tvarkos rekomendacijos (toliau – Rekomendacijos) skirtos padėti viešojo sektoriaus subjektams atlikti korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymą konkrečioje (-se) veiklos srityje (-se), nustatant rizikas ir jų veiksnius, parengti išvadą dėl korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymo ir rizikų mažinimo ir (ar) jų veiksnių šalinimo priemones.

2. Korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymo tikslas – antikorupciniu požiūriu įvertinti viešojo sektoriaus subjekto veiklą, nustatyti rizikas, galinčias pasireikšti viešojo sektoriaus subjekto veiklos srityse ir sudaryti prielaidų darbuotojams ar kitiems asmenims padaryti korupcinio pobūdžio teisės pažeidimus, apskaičiuoti jų lygį, suskirstyti jas pagal svarbą, nustatyti korupcijos rizikos veiksnius, sudarančius prielaidų korupcijos rizikoms kilti, ir parengti priemones nustatytoms rizikoms mažinti ir (ar) jų veiksniams šalinti.

3. Korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymo uždaviniai:

3.1. nustatyti rizikas, galinčias pasireikšti viešojo sektoriaus subjekto veiklos srityse ir sudaryti prielaidų darbuotojams ar kitiems asmenims padaryti korupcinio pobūdžio teisės pažeidimus;

3.2. apskaičiuoti nustatytų korupcijos rizikų lygį, suskirstyti jas pagal svarbą, taikant matricų metodą;

3.3. nustatyti korupcijos rizikos veiksnius, sudarančius prielaidų korupcijos rizikoms kilti;

3.4. nustatyti korupcijos rizikų mažinimo ir (ar) jų veiksnių šalinimo priemones.

4. Rekomendacijose vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip jos apibrėžtos Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatyme (toliau – KPĮ).

II SKYRIUS
PASIRENGIMAS ATLIKTI KORUPCIJOS PASIREIŠKIMO TIKIMYBĖS NUSTATYMĄ

PIRMASIS SKIRSNIS

VEIKLOS SRIČIŲ SĄRAŠO SUDARYMAS

5. Kiekviename viešojo sektoriaus subjekte gali būti sudaromas viešojo sektoriaus subjekto veiklos sričių sąrašas, skirtas sisteminti informaciją apie korupcijos pasireiškimo tikimybės jame nustatymą. Šį sąrašą rekomenduojama rengti viešojo sektoriaus subjektams, turintiems daug veiklos sričių, ir kasmet jį atnaujinti.

6. Viešojo sektoriaus subjekto veiklos sričių sąrašą sudaro ir atnaujina už korupcijai atsparios aplinkos kūrimą atsakingas subjektas, atsižvelgdamas į viešojo sektoriaus subjekto administracijos padalinių pateiktą informaciją apie jų veiklos sritis.

7. Viešojo sektoriaus subjekto veiklos sritimi laikytina jo atliekama procedūra teisės aktuose jam pavestai funkcijai atlikti[1].

ANTRASIS SKIRSNIS
SPRENDIMO ATLIKTI KORUPCIJOS PASIREIŠKIMO TIKIMYBĖS NUSTATYMĄ PRIĖMIMAS

8. Valdydamas korupcijos riziką sprendimą atlikti korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymą viešojo sektoriaus subjekte priima viešojo sektoriaus subjekto vadovas savo iniciatyva[2] arba savarankiškos įstaigos ar kito viešojo sektoriaus subjekto, kuriam viešojo sektoriaus subjektas yra pavaldus ir (ar) kurios valdymo sričiai jis yra priskirtas, siūlymu. Korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymą atlieka už korupcijai atsparios aplinkos kūrimą atsakingi subjektai, nurodyti KPĮ 24 straipsnio 1–4 dalyse.

9. Kai sprendimą atlikti korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymą viešojo sektoriaus subjekte priima savarankiška įstaiga, kuriai šis viešojo sektoriaus subjektas yra pavaldus ir (ar) priskirtas jos valdymo sričiai, arba kai tokį sprendimą priima KPĮ 2 straipsnio 14 dalies 3 punkte nurodyti viešojo sektoriaus subjektai dėl KPĮ 2 straipsnio 14 dalies 2 ir 4 punktuose nurodytų viešojo sektoriaus subjektų, korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymą atlieka šį sprendimą priėmusios įstaigos už korupcijai atsparios aplinkos kūrimą atsakingas subjektas.

10. Korupcijos pasireikšimo tikimybei nustatyti gali būti sudaroma darbo grupė. Darbo grupės vadovu rekomenduojama skirti už korupcijai atsparios aplinkos kūrimą atsakingą asmenį arba už korupcijai atsparios aplinkos kūrimą atsakingo padalinio darbuotoją, o nariais – viešojo sektoriaus subjekto darbuotojus, atsakingus už skirtingas viešojo sektoriaus subjekto veiklos sritis.

III SKYRIUS

[1] Pavyzdžiui, viešųjų pirkimų, turto valdymo ir panaudojimo, personalo formavimo, licencijavimo, ūkio subjektų priežiūros veiklos sritys.

[2] Pavyzdžiui, tvirtindamas viešojo sektoriaus subjekto korupcijos prevencijos veiksmų planą, kuriame numatytas korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymo įstaigoje atlikimas arba už korupcijai atsparios aplinkos kūrimą atsakingo subjekto motyvuotą teikimą dėl tikslingumo atlikti korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymą.

PIRMASIS SKIRSNIS
INFORMACIJOS SURINKIMAS

11. Atliekant korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymą, rekomenduojama analizuoti ne ankstesnį kaip 2–3 pastarųjų metų laikotarpį.

12. Siekiant nustatyti viešojo sektoriaus subjektui aktualias rizikas rekomenduojama surinkti ir apibendrinti šią informaciją:

12.1. Apie jos darbuotojų padarytą (-as) korupcinio pobūdžio nusikalstamą (-as) veiką (-as) arba korupcinio pobūdžio teisės pažeidimą (-us). Renkama informacija apie per analizuojamąjį laikotarpį viešojo sektoriaus subjekte užfiksuotus KPĮ 2 straipsnio 9 ir 10 dalyse nurodytų korupcinio pobūdžio nusikalstamų veikų ir korupcinio pobūdžio teisės pažeidimų atvejus, neatsižvelgiant į minėtų veikų tyrimo proceso (ikiteisminio tyrimo, administracinio nusižengimo bylos nagrinėjimo ar tarnybinio nusižengimo tyrimo) etapą.

12.2. Apie gautus skundus, pranešimus, pareiškimus dėl viešojo sektoriaus subjekto atliktų veiksmų ir (ar) priimtų sprendimų. Renkama informacija apie analizuojamuoju laikotarpiu gautus skundus, pranešimus, pareiškimus, neatsižvelgiant į tai, ar dėl jų buvo pradėti ikiteisminiai tyrimai, administracinių nusižengimų bylos, tarnybiniai patikrinimai, ar ne.

12.3. Apie analizuojamu laikotarpiu (ar ankstesnes, jei iki korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymo nebuvo renkama ir vertinama tokia informacija) Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnybos atliktas korupcijos rizikos analizes. Renkama informacija apie Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnybos teisės aktų nustatyta tvarka atliktas korupcijos rizikos analizes viešojo sektoriaus subjekto veiklos srityse ir pateiktas kritines ir kitas antikorupcines pastabas ir pasiūlymus[3].

12.4. Apie analizuojamu laikotarpiu (ar ankstesnius, jei iki korupcijos pasireiškimo tikimybės atlikimo nebuvo renkama ir vertinama tokia informacija) atliktus teisės aktų, reglamentuojančių įstaigos veiklą, antikorupcinius vertinimus. Renkama informacija apie Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnybos teisės aktų nustatyta tvarka atliktus viešojo sektoriaus subjekto veiklą reglamentuojančių teisės aktų antikorupcinių vertinimų išvadas bei pateiktas kritines ir kitas antikorupcines pastabas.

12.5. Apie Valstybės kontrolės, Seimo kontrolierių, kitų kontrolės ar priežiūros institucijų arba paties viešojo sektoriaus subjekto atliktus vidaus patikrinimus, audito išvadas, jų metu nustatytus viešojo sektoriaus subjekto veiklos pažeidimus.

12.6. Sociologinių tyrimų, žiniasklaidos, darbuotojų apklausų rezultatų ir kitus viešai prieinamus, aktualius korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymui duomenis.

---

[3] Korupcijos rizikos analizės tvarkos aprašo, patvirtinto Specialiųjų tyrimų tarnybos direktoriaus 2021 m. lapkričio 9 d. įsakymu Nr. 2-229, 19 p.

12.7. Taikant interviu metodą surinktą informaciją (Darbuotojų apklausos, anketavimas, vertinami viešojo sektoriaus subjekto darbuotojams ar kitiems asmenims, galintiems suteikti korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymui reikalingos informacijos, pateikti klausimai).

12.8. Kita galimoms rizikoms viešojo sektoriaus subjekte nustatyti reikšminga informacija.

ANTRASIS SKIRSNIS
RIZIKŲ NUSTATYMAS, JŲ LYGIO APSKAIČIAVIMAS IR SUSKIRSTYMAS PAGAL SVARBĄ

13. Rizikos nustatomos įvertinus ir išanalizavus Rekomendacijų 12 punkte išvardintus informacijos šaltinius. Rizikas nustato už korupcijai atsparios aplinkos kūrimą atsakingas subjektas ir viešojo sektoriaus subjekto administracijos padalinys (-iai), kurio (-ių) veiklos sritis (-ys) vertinamos arba darbo grupė, jei ji buvo sudaryta, konsultuojantis su vidaus audito, saugumo (imuniteto) ar kontrolės padaliniais. Nustačius viešojo sektoriaus subjektui aktualias rizikas, sudaromas jų bendras sąrašas. Pavyzdinis tipinių rizikų ir jų veiksnių, būdingų atskiroms veiklos sritims, sąrašas pateikiamas šių Rekomendacijų 1 priede.

14. Sudarius viešojo sektoriaus subjekto rizikų sąrašą:

14.1. Įvertinamas kiekvienos nustatytos rizikos poveikio viešojo sektoriaus subjekto veiklai (Lentelė Nr. 1) ir kilimo tikimybės (Lentelė Nr. 2) lygiai.

14.2. Apskaičiuojamas kiekvienos nustatytos rizikos lygis.

14.3. Visos nustatytos rizikos suskirstomos pagal svarbą taikant matricų metodą (Lentelė Nr. 3). Matrica susideda iš dviejų kriterijų: vertikaliojo kriterijaus – poveikio ir horizontaliojo kriterijaus – tikimybės, kuriuos sudaro penki lygiai.

15. Poveikio kriterijus nusako konkrečios rizikos sukeltą arba galimą (hipotetinį) neigiamą poveikį viešojo sektoriaus subjekto veiklai, reputacijai, pasitikėjimui juo, finansinius nuostolius, poveikį veiklos tęstinumo užtikrinimui ir t. t. Korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymą atliekantis viešojo sektoriaus subjektas iki korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymo pradžios gali nustatyti papildomus ir (ar) alternatyvius poveikio lygių požymius ir situacijas, atsižvelgdamas į jo veiklos specifiką, veiklos prioritetus, saugomas vertybes. Pateikiami požymiai ir situacijos turi būti alternatyvūs, tai yra poveikio lygiui nustatyti užtenka, kad jie atitiktų bent vieną iš požymių ar situacijų. Jei vertinant rizikos poveikio lygį nustatoma, kad jis atitinka keliems požymiams ar situacijoms, priskirtoms skirtingiems lygiams[4], galutinis rizikos lygis apskaičiuojamas pagal aukščiausią požymį ar situaciją atitinkantį poveikio lygį. Pavyzdinis poveikio kriterijaus vertinimo apibūdinimas:

[4] Pavyzdžiui, nustatomas katastrofinio lygio poveikis reputacijai, kritinio lygio poveikis viešojo sektoriaus subjekto veiklos tęstinumo užtikrinimui, pastebimo lygio poveikis finansams. Šiuo atveju apskaičiuojant rizikos lygį imamas aukščiausias poveikio lygio balas – „5“.

Lentelė Nr. 1

Lygis	*Požymis, situacija*
Katastrofinis (5 balai)	• Viešojo sektoriaus subjekte nustatytas korupcinio pobūdžio teisės pažeidimas[5] arba kompetentingos institucijos pradeda ikiteisminį tyrimą dėl įstaigoje dirbančio darbuotojo pagal Lietuvos Respublikos baudžiamojo kodekso 225, 226, 227, 228, 228[1], 229, 300 straipsnius ir kitų nusikalstamų veikų, kurios tiesiogiai susijusios su darbuotojo atliekamomis funkcijomis ar viešojo sektoriaus subjekto veikla ar daro joms įtaką. • Daroma didelė žala viešojo sektoriaus subjekto reputacijai. • Daroma didelė neigiama įtaka viešojo sektoriaus subjekto ir (ar) jo padalinio veiklai, ilgėja atliekamų funkcijų laikas ar įvyksta personalo pasikeitimai arba ji iš esmės sustoja – daugiau nei vienas darbuotojas arba nors vienas vadovavimo pareigas einantis darbuotojas negali eiti savo pareigų dėl atliktų galimai korupcinio pobūdžio veiksmų. • Patiriama didelių papildomų ir (ar) biudžete nenumatytų finansinių išlaidų, susijusių su korupcijos rizikų poveikiu (dėl papildomų lėšų poreikio neįvykdomi suplanuoti pirkimai, atsiranda prievolė atlyginti trečiųjų asmenų patirtą žalą).
Kritinis (4 balai)	• Įstaigoje nustatytas Lietuvos Respublikos viešųjų ir privačių interesų derinimo įstatymo, Lietuvos Respublikos lobistinės veiklos įstatymo, Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymo ar Lietuvos Respublikos pranešėjų apsaugos įstatymo pažeidimas[6]. • Skundas, pareiškimas ar pranešimas kitoms atsakingoms institucijoms dėl konkrečiai nurodytų korupcinio pobūdžio viešojo sektoriaus subjekto darbuotojo veiksmų. • Atliekamas žiniasklaidos tyrimas apie galimai korupcinio pobūdžio veiksmus, susijusius su viešojo sektoriaus subjekto veikla. • Patiriamos papildomos, nenumatytos išlaidos ir (ar) trikdoma viešojo sektoriaus subjekto veikla, ilgėja atliekamų funkcijų laikas, padaroma žala reputacijai. • Bent vienas darbuotojas negali eiti savo pareigų dėl atliktų galimai korupcinio pobūdžio veiksmų. • Patiriama žymių papildomų ir (ar) nenumatytų biudžete finansinių išlaidų, susijusių su korupcijos rizikų poveikiu (dėl personalo trūkumo

[5] Pavyzdžiui: 1) priimti įsiteisėję apkaltinamieji nuosprendžiai arba nuosprendžiai nutraukti baudžiamąją bylą esant atleidimo nuo baudžiamosios atsakomybės pagrindams, jeigu baudžiamojoje byloje ikiteisminis tyrimas buvo pradėtas viešojo sektoriaus subjekto skundo, pareiškimo ar pranešimo pagrindu arba apie tokį ikiteisminį tyrimą buvo pranešta viešai; 2) pati įstaiga nustatė korupcinio pobūdžio teisės pažeidimus.

[6] Priimti ir įsigalioję viešojo sektoriaus subjekto ar kitos juos nagrinėjančios institucijos sprendimai.

	būtina atlikti papildomus pirkimus, samdyti darbuotojus, dėl papildomų lėšų poreikio neįvykdomi suplanuoti pirkimai ir pan.).
Pastebimas (3 balai)	• Pasikartojantys darbuotojų, taip pat asmenų skundai, kuriuose nurodomi galimai korupcinio pobūdžio veiksmai, susiję su viešojo sektoriaus subjekto veikla. • Gaunami kitų institucijų paklausimai apie konkrečius atvejus ar situacijas apie galimas korupcijos apraiškas (rizikas) arba kontrolės veiksmų metu nustatytas ydingas situacijas. • Pavieniai pranešimai žiniasklaidoje apie galimai korupcinio pobūdžio veiksmus, susijusius su viešojo sektoriaus subjekto veikla. • Paveikiama viešojo sektoriaus subjekto veikla – skiriama daugiau nei įprastai laiko ir priemonių skundams nagrinėti, aiškinti įvykių aplinkybėms ir pan. • Patiriama papildomų ir (ar) nenumatytų biudžete finansinių išlaidų, susijusių su rizikų poveikiu (tyrimą, aplinkybių vertinimą atliekančių pareigūnų užmokestis, užsakomos ekspertizės ir pan.).
Žemas (2 balai)	• Pasikartojantys pagrįsti darbuotojų, taip pat asmenų skundai, susiję su viešojo sektoriaus subjekto darbuotojo veiksmais, kuriuose nenurodomas galimas jų korupcinis pobūdis. • Viešojo sektoriaus subjekto veikla paveikiama nežymiai – skiriama laiko skundams nagrinėti, aiškinti įvykio aplinkybėms ir pan. • Patiriama papildomų finansinių išlaidų, susijusių su rizikų poveikiu (tyrimą, aplinkybių vertinimą atliekančių pareigūnų užmokestis), kurios neviršija protingų išlaidų kiekio.
Nereikšmingas (1 balas)	• Pagrįsti pavieniai darbuotojų, taip pat asmenų skundai, susiję su viešojo sektoriaus subjekto darbuotojo veiksmais, kuriuose nenurodomas galimas jų korupcinis pobūdis. • Viešojo sektoriaus subjekto veiklai ir reputacijai įtaka nedaroma. • Nepatiriama papildomų finansinių išlaidų, susijusių su rizikų poveikiu.

16. Tikimybės kriterijus nusako rizikos pasireiškimo dažnumą, galimybę. Šis kriterijus vertinamas pagal atvejų skaičių. Atvejų skaičių korupcijos pasireiškimo tikimybę atliekantis viešojo sektoriaus subjektas nustato pats, atsižvelgdamas į viešojo sektoriaus subjekto darbuotojų skaičių. Pavyzdinis tikimybės kriterijaus vertinimo apibūdinimas:

Lentelė Nr. 2

Lygis	*Požymis, situacija*
Labai aukštas	Visais atvejais, nepriklausomai nuo darbuotojų skaičiaus – 1 rezonansinis atvejis.

(5 balai)	1 ir daugiau atvejų per metus[7] subjektuose, kuriuose dirba iki 50 darbuotojų[8]. 2 ir daugiau atvejų per metus subjektuose, kuriuose dirba nuo 51 iki 100 darbuotojų. 3 ir daugiau atvejų per metus subjektuose, kuriuose dirba nuo 101 iki 500 darbuotojų. 4 ir daugiau atvejai per metus subjektuose, kuriuose dirba nuo 501 iki 1 000 darbuotojų. 5 ir daugiau atvejų per metus subjektuose, kuriuose dirba nuo 1 001 iki 5 000 darbuotojų. 6 ir daugiau atvejų per metus subjektuose, kuriuose dirba daugiau kaip 5 000 darbuotojų.
Aukštas **(4 balai)**	Ne daugiau kaip 1 atvejis per metus subjektuose, kuriuose dirba nuo 51 iki 100 darbuotojų. Ne daugiau kaip 2 atvejai per metus subjektuose, kuriuose dirba nuo 101 iki 500 darbuotojų. Ne daugiau kaip 3 atvejai per metus subjektuose, kuriuose dirba nuo 501 iki 1 000 darbuotojų Ne daugiau kaip 4 atvejai per metus subjektuose, kuriuose dirba nuo 1001 iki 5 000 darbuotojų. Ne daugiau kaip 5 atvejai per metus subjektuose, kuriuose dirba daugiau kaip 5 000 darbuotojų.
Vidutinis **(3 balai)**	Ne daugiau kaip 1 atvejis per metus subjektuose, kuriuose dirba nuo 101 iki 500 darbuotojų. Ne daugiau kaip 2 atvejai per metus subjektuose, kuriuose dirba nuo 501 iki 1 000 darbuotojų. Ne daugiau kaip 3 atvejai per metus subjektuose, kuriuose dirba nuo 1 001 iki 5 000 darbuotojų. Ne daugiau kaip 4 atvejai per metus subjektuose, kuriuose dirba daugiau kaip 5 000 darbuotojų.
Žemas **(2 balai)**	Ne daugiau kaip 1 atvejis per metus subjektuose, kuriuose dirba nuo 500 iki 1 000 darbuotojų. Ne daugiau kaip 2 atvejai per metus subjektuose, kuriuose dirba nuo 1 000 iki 5 000 darbuotojų. Ne daugiau kaip 3 atvejai per metus subjektuose, kuriuose dirba daugiau kaip 5 000 darbuotojų.

[7] Pažymėtina, kad rekomendaciniai tikimybės požymiai (atvejų skaičiai) nurodomi vieniems metams. Jei analizuojamas laikotarpis yra ilgesnis nei vieni metai (dveji, treji metai), kiekvienais analizuojamais metais nustatyti atvejų skaičiai, apskaičiuojant galutinį tikimybės lygį, sumuojami.

[8] Vidutinis faktiškai dirbančių viešojo sektoriaus subjekto darbuotojų skaičius yra korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymo procedūros pradžios dieną faktiškai viešojo sektoriaus subjekte dirbančių darbuotojų skaičius.

Labai žemas (1 balas)	Ne daugiau kaip 1 atvejis per metus subjektuose, kuriuose dirba nuo 1 000 iki 5 000 darbuotojų Ne daugiau kaip 2 atvejai per metus subjektuose, kuriuose dirba daugiau kaip 5 000 darbuotojų. 0 atvejų per metus subjektuose, kuriuose dirba nuo 1 iki 1 000 darbuotojų.

17. Nustatytų rizikų lygis apskaičiuojamas pagal formulę R=TxP (R – rizika, T – tikimybė, P – poveikis).

18. Apskaičiavus kiekvienos rizikos lygį, jos suskirstomos pagal svarbą, taikant matricų metodą.

19. Matricoje rizikų suskirstymas pagal svarbą žymimas trimis spalvomis:

19.1. Žalia – žemas rizikingumo lygis.

19.2. Geltona – vidutinis rizikingumo lygis.

19.3. Raudona – aukščiausias rizikingumo lygis.

19.4. Vertinimo matricos šablonas:

Lentelė Nr. 3

POVEIKIS						
	Katastrofinis	5	10	15	20	25
	Kritinis	4	8	12	16	20
	Pastebimas	3	6	9	12	15
	Žemas	2	4	6	8	10
	Nereikšmingas	1	2	3	4	5
		Labai žema	**Žema**	**Vidutinė**	**Aukšta**	**Labai aukšta**

	TIKIMYBĖ

IV SKYRIUS
IŠVADOS DĖL KORUPCIJOS PASIREIŠKIMO TIKIMYBĖS NUSTATYMO PARENGIMAS

20. Nustatytų rizikų lygiai ir rizikų suskirstymo pagal svarbą rezultatai įrašomi į Korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymo išvadą (toliau – Išvada) (2 priedas).

21. Išvadoje nurodoma:

21.1. Viešojo sektoriaus subjektas, kuriame atliktas korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymas, pateikiant nuorodas į teisės aktus, reglamentuojančius jo veiklą. Nurodoma (-os) veiklos sritis (-ys), kurioje (-iose) buvo atliekamas korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymas, pateikiamas jos (-ų) trumpas aprašymas.

21.2. Asmenys (subjektai), atlikę viešojo sektoriaus subjekto korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymą.

21.3. Korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymo pradžios ir pabaigos laikas. Analizuotas laikotarpis.

21.4. Rizikos, jų lygiai, apskaičiuoti šių Rekomendacijų 17 punkto nustatyta tvarka, kurie atžymimi pačioje matricoje (R_1, R_2, R_3 ir t. t., žemiau pateikiant jų pavadinimus), rizikų suskirstymas pagal svarbą.

21.5. Prioriteto tvarka (pradedant nuo daugiausiai balų surinkusių aukščiausio (raudono) rizikingumo lygio) išvardijamos nustatytos rizikos, bei pateikiamas jų vertinimas matricų metodu (nurodant rizikos lygį, tikimybės ir poveikio balus, taip pat pagrindimą, kodėl skirti tokie balai). Kiekvienai rizikai pagrįsti gali būti pateikiami papildomi duomenys ir (ar) informacija[9].

21.6. Pasiūlymai dėl nustatytų rizikų mažinimo priemonių taikymo:

21.6.1. Žemo (žalio) rizikingumo lygio rizikų išsamiau nagrinėti, nustatyti joms mažinti atskirų priemonių paprastai netikslinga.

21.6.2. Vidutinio (geltono) rizikingumo lygio rizikoms mažinti viešojo sektoriaus subjektui rekomenduojama atlikti šią (-as) sritį (-is) reglamentuojančių vidaus teisės aktų ir jų projektų antikorupcinius vertinimus, papildyti antikorupcinio elgesio kodeksą arba taisykles situacijomis, kaip darbuotojams elgtis susidūrus su šiomis rizikomis, taikyti darbuotojų sąmoningumo didinimo priemones – organizuoti renginius, paskaitas, parengti atmintines. Korupcijos rizikos veiksnių nustatymas veiklos srityse, kuriose gali šios rizikos pasireikšti, Rekomendacijų V skyriuje nustatyta

[9] Pačioje išvadoje arba kaip jos priedai.

tvarka gali būti atliekamas už korupcijai atsparios aplinkos kūrimą atsakingo subjekto sprendimu, kuris pateikiamas korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymo išvados skiltyje „Kitos pastabos“.

21.6.3. Aukščiausio (raudono) rizikingumo lygio rizikoms mažinti rekomenduojama privalomai atlikti korupcijos rizikos veiksnių nustatymą veiklos srityse, kuriose jos gali pasireikšti, šių Rekomendacijų V skyriuje nustatyta tvarka ir surašyti korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymo išvados priedus (3 priedas), kuriuose išvardinti nustatytus korupcijos rizikos veiksnius ir pasiūlyti konkrečias priemones, skirtas jiems šalinti. Taip pat rekomenduojama papildyti antikorupcinio elgesio kodeksą ar taisykles situacijomis, kaip darbuotojams elgtis susidūrus su šiomis rizikomis, organizuoti mokymus.

21.7. Kitos pastabos – įrašoma papildoma informacija, reikšminga korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymo procesui.

21.8. Priedai – nurodomi priedų pavadinimai ir skaičius.

22. Korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymas atliekamas ir Išvada surašoma ne vėliau kaip per 2 mėnesius nuo korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymo atlikimo pradžios ir pateikiama sprendimą dėl korupcijos pasireiškimo tikimybės atlikimo priėmusiam viešojo sektoriaus subjekto vadovui ar jo įgaliotam asmeniui patvirtinti per 3 darbo dienas nuo jos surašymo, išskyrus Rekomendacijų 23 punkte nustatytąjį atvejį.

23. Atsižvelgiant į Rekomendacijų 21.6.2 ir 21.6.3 papunkčių nuostatas, Išvadoje nurodžius, kad tam tikroms rizikoms išanalizuoti tikslinga atlikti korupcijos rizikos veiksnių nustatymo procedūrą šių Rekomendacijų V skyriaus nustatyta tvarka, bendras korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymo terminas yra 5 mėnesiai nuo korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymo atlikimo pradžios. Per šį terminą turi būti surašyti visi Išvados priedai (3priedas). Šiais atvejais Išvados priedai (3 priedas) yra neatsiejamos Išvados dalys, o Išvada sprendimą dėl korupcijos pasireiškimo tikimybės atlikimo priėmusiam viešojo sektoriaus subjekto vadovui ar jo įgaliotam asmeniui patvirtinti teikiama kartu su visais priedais per 3 darbo dienas nuo jų surašymo.

V SKYRIUS
KORUPCIJOS RIZIKOS VEIKSNIŲ NUSTATYMAS IR REZULTATŲ ĮFORMINIMAS

24. Korupcijos rizikos veiksnių nustatymas pradedamas teisės aktų, reglamentuojančių veiklą analizuojamoje viešojo sektoriaus subjekto veiklos srityje, kurioje nustatyta rizika, analize, kurios metu tikslinga identifikuoti teisinio reglamentavimo spragas, galimybę dviprasmiškai taikyti teisės aktų nuostatas, įvertinti sprendimų priėmimo procedūros aiškumą[10].

[10] Pvz., rekomenduojama vertinti pagal Teisės aktų projektų antikorupcinio vertinimo taisyklių, patvirtintų 2014 m. kovo 12 d. LRV nutarimu Nr. 243 (LRV 2022 m. sausio 5 d. nutarimo Nr. 11 redakcija), priede nustatytus aspektus.

25. Darbo praktikos vertinimui rekomenduojama parengti klausimyną, skirtą analizuojamoje srityje dirbantiems viešojo sektoriaus subjekto darbuotojams, ir įtraukti į jį klausimus:

25.1. susijusius su teisinio reglamentavimo spragomis, nustatytomis atliekant sritį reglamentuojančių teisės aktų analizę;

25.2. kitus klausimus, į kuriuos nebuvo įmanoma gauti atsakymų iš jau įvertintų teisės aktų ar kitų dokumentų turinio ar kitų prieinamų informacijos šaltinių.

26. Atliekant darbo praktikos vertinimą papildomai rekomenduojama įvertinti pagal iš anksto numatytus atrankos kriterijus ir kitus dokumentus, susijusius su analizuojama veiklos sritimi.

27. Lyginant pageidautiną ir (ar) siektiną teisinių santykių būklę su esama ir (ar) faktine viešojo sektoriaus subjekto veiklos srities padėtimi, būtina išsamiai, objektyviai ir visapusiškai ištirti reikšmingus duomenis (viešojo sektoriaus subjekto priimtus norminius, vidaus administravimo ir individualius teisės aktus, kitus dokumentus ir juose užfiksuotą informaciją, žodžiu įstaigos tarnautojų ir (ar) pareigūnų pateiktą informaciją ir pan.) ir atsakyti į šiuos klausimus[11]:

27.1. Ar viešojo sektoriaus subjektas priėmė visus teisės aktus, reglamentuojančius viešojo sektoriaus subjekto veiklos sritį ir (ar) procedūrą, kuriuos turėjo priimti, įgyvendindamas aukštesnės galios teisės aktus.

27.2. Ar pakankamai reglamentuotas analizuojamos procedūros atlikimas, ar yra poreikis ją reglamentuoti detaliau, siekiant mažinti darbuotojų diskreciją, skirtingą taikymo praktiką.

27.3. Ar viešojo sektoriaus subjekto priimti vidaus teisės aktai, reglamentuojantys viešojo sektoriaus subjekto veiklos sritį ir (ar) procedūrą, dera su aukštesnės teisinės galios teisės aktais.

27.4. Ar viešojo sektoriaus subjekto priimti vidaus teisės aktai, reglamentuojantys viešojo sektoriaus subjekto veiklos sritį, nenustato perteklinių reikalavimų lyginant su aukštesnės galios teisės aktais, ar nėra plečiamai aiškinamos įstatymo nuostatos.

27.5. Ar viešojo sektoriaus subjekto įgaliojimai ar kompetencija detalizuoti viešojo sektoriaus subjekto priimtuose vidaus teisės aktuose. Ar įgaliojimų ir tarpusavio santykių (funkcijų) nustatymas (paskirstymas) viešojo sektoriaus subjekto vidaus teisės aktuose yra aiškus ir tinkamai suprantamas, ar laikomasi norminiuose teisės aktuose nustatytų reikalavimų, apribojimų funkcijoms ir (ar) kompetencijoms nustatyti ir paskirstyti, pavyzdžiui, sprendimų priėmimo ir kontrolės ar priežiūros veiksmų atskyrimo ir pan.

27.6. Ar viešojo sektoriaus subjekto tarnautojai ir (ar) darbuotojai laikosi reikalavimų ir (ar) apribojimų, susijusių su jų teisėmis, pareigomis ir atsakomybe analizuojamoje veiklos srityje. Ar viešojo sektoriaus subjekto tarnautojams ir (ar) pareigūnams nesuteikti per platūs įgaliojimai veikti savo nuožiūra.

---

[11] Pažymėtina, kad tai yra pavyzdiniai klausimai, kurie gali kisti, atsižvelgiant į atliekamo korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymo apimtis ir (ar) vertinamo Subjekto veiklos specifiką.

27.7. Ar viešojo sektoriaus subjekto atliekamos procedūros pradedamos tik esant teisiniams pagrindams, nustatytiems norminiuose teisės aktuose.

27.8. Ar viešojo sektoriaus subjektui pradedant procedūrą tinkamai ir visapusiškai įvertinama viešojo sektoriaus subjekto teikiamos administracinės ar viešosios paslaugos gavėjo, jo pateiktų dokumentų atitiktis norminių teisės aktų reikalavimams. Ar toks vertinimas atliekamas laikantis teisės aktuose įtvirtintų kriterijų.

27.9. Ar viešojo sektoriaus subjektas, pradėdamas procedūrą, faktines aplinkybes, susijusias su administracinės ar viešosios paslaugos gavėjų statusu, jų pateiktų dokumentų apimtimi ir turiniu, vertina vienodai, nediskriminuoja ir (ar) neproteguoja kai kurių paslaugos gavėjų.

27.10. Ar sprendimai viešojo sektoriaus subjektui vykdant procedūras priimami laikantis norminiuose teisės aktuose įtvirtintų principų, kriterijų. Ar šie kriterijai yra taikomi objektyviai, nediskriminuojant atskirų viešosios ar administracinės paslaugos, kito veiksmo subjektų.

27.11. Ar viešojo sektoriaus subjekto priimami sprendimai (jų projektai) rengiami ir derinami laikantis norminiuose teisės aktuose ir įstaigos vidaus administravimo aktuose nustatytų terminų.

27.12. Ar viešojo sektoriaus subjekto priimami sprendimai (jų projektai) tinkamai įforminami ir dokumentuojami, ar atitinka jiems keliamus turinio ir formos reikalavimus, pavyzdžiui: ar yra nurodyti sprendimo priėmimo teisiniai pagrindai, ar sprendimai yra pagrįsti, tinkamai motyvuoti ir pan.

27.13. Ar viešojo sektoriaus subjekto sprendimus (jų projektus) priima tinkamus įgaliojimus ir kompetenciją turintys viešojo sektoriaus subjekto darbuotojai.

27.14. Ar viešojo sektoriaus subjekto priimti sprendimai yra objektyvūs ir vienodi (esant tapačioms ar panašioms faktinėms aplinkybėms) visiems procedūros dalyviams.

27.15. Ar informacija apie viešojo sektoriaus subjekto priimtus sprendimus, kitus veiksmus yra viešai prieinama (skelbiama) (jei to reikalauja norminiai teisės aktai).

27.16. Ar tinkamai laikomasi norminių teisės aktų, viešojo sektoriaus subjekto priimtų sprendimų apskundimo tvarkos. Ar priimant skundą ir (ar) pakeičiant, panaikinant sprendimą nėra diskriminuojami ir (ar) proteguojami kai kurie procedūros dalyviai.

27.17. Ar laikomasi norminių teisės aktų reikalavimų, susijusių su viešojo sektoriaus subjekto vykdomų procedūrų perkėlimu į elektroninę erdvę, vieno langelio principo laikymusi teikiant administracines ar viešąsias paslaugas, atliekant kitus veiksmus.

27.18. Ar viešojo sektoriaus subjekte taikomos vidaus kontrolės ir korupcijai atsparios aplinkos kūrimo priemonės. Jeigu taip, tai ar jos yra pakankamos, kad būtų galima efektyviai nustatyti ir užkardyti veiklos neatitiktis.

27.19. Ar viešojo sektoriaus subjekto procedūrų vykdymo vidaus tvarkos aprašų laikymosi kontrolės sistema yra aiški, veiksminga ir efektyvi.

27.20. Ar laikomasi vidaus kontrolės metu pastebėtų trūkumų, netinkamai atliktų pareigų, nevykdomų funkcijų, nepasiektų veiklos rodiklių, kitų klaidų ištaisymo procedūros reikalavimų ir (ar) tvarkos, ar užtikrinamas sisteminis kontrolės priemonių taikymas ir pan.

28. Atlikus korupcijos rizikos veiksnių nustatymą kiekvienai nustatytai rizikai atskirai surašomas Išvados priedas (3 priedas).

29. Išvados priede nurodoma:

29.1. Rizika. Nurodomas pavadinimas ir lygis.

29.2. Veiklos sritis (-ys) ir viešojo sektoriaus subjekto administracijos padalinys(-iai), kuriame (-uose) ji nustatyta.

29.3. Esama padėtis, situacijos aprašymas.

29.4. Nurodomi nustatyti korupcijos rizikos veiksniai. Rekomenduojama nustatytus korupcijos rizikos veiksnius aprašyti išsamiai, aiškiai ir konkrečiai, nurodant priežastis, dėl kurių atsirado skirtumų tarp esamos (faktinės) situacijos ir siektinos situacijos. Aprašant korupcijos rizikos veiksnius, rekomenduojama nurodyti norminį teisės aktą, konkrečią jo normą, kurios nėra laikomasi ar kurios reikalavimai yra pažeidžiami, glaustai apibūdinti procedūros sprendimą ar veiksmą, teisinio reglamentavimo spragas, kolizijas, per plačią įstaigos tarnautojų diskreciją, viešojo sektoriaus subjekto vidaus kontrolės sistemos nepakankamą efektyvumą ir pan. apibūdinančias ir (ar) parodančias faktines aplinkybes, t. y. pagrįsti, kodėl yra laikoma, kad egzistuoja nurodyti korupcijos rizikos veiksniai. Aprašymas turi motyvuotai atskleisti, kaip korupcijos rizikos veiksnys didina riziką įstaigos veiklos srityje, ar įstaiga šiuo metu taiko kokias nors priemones šiai rizikai valdyti (mažinti), kokie įstaigos taikomų vidaus kontrolės ar korupcijai atsparios aplinkos kūrimo priemonių įgyvendinimo trūkumai.

29.5. Siūlomos rizikos mažinimo ir nustatytų korupcijos rizikos veiksnių pašalinimo priemonės. Nurodomos priemonės, kurias viešojo sektoriaus subjektui reiktų įgyvendinti, kad būtų sumažinta rizika ir pašalinti jos veiksniai ar, kiek galima, sumažintas jų neigiamas poveikis, pasiūlomi už priemonės įgyvendinimą atsakingi subjektai ir priemonės įvykdymo terminas. Priemonės nustatomos susiejant jas su nustatytais korupcijos rizikos veiksniais.

29.6. Kitos pastabos (pagal poreikį).

VI SKYRIUS
BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

30. Sprendimą dėl korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymo priėmusio viešojo sektoriaus subjekto vadovas ar jo įgaliotas asmuo patvirtina Išvadą ir priima sprendimus dėl rizikos

mažinimo ir (ar) jos veiksnių pašalinimo taikymo ir apie tai informuoja savarankišką įstaigą, kuriai viešojo sektoriaus subjektas pavaldus ar kurios valdymo sričiai jis priskirtas, išskyrus Rekomendacijų 31 punkte nustatytąjį atvejį.

31. Jei sprendimą atlikti korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymą priėmė kito viešojo sektoriaus subjekto vadovas Rekomendacijų 9 punkte nustatyta tvarka, Išvadą tvirtina sprendimą dėl korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymo priėmusio viešojo sektoriaus subjekto vadovas ar jo įgaliotas asmuo, o viešojo sektoriaus subjekto, kuriame buvo atliktas korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymas, vadovas ar jo įgaliotas asmuo priima sprendimus dėl rizikos mažinimo ir (ar) jos veiksnių pašalinimo taikymo ir apie tai informuoja savarankišką įstaigą, kuriai viešojo sektoriaus subjektas pavaldus ar kurios valdymo sričiai jis priskirtas.

32. Išvada skelbiama sprendimą atlikti korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymą priėmusio viešojo sektoriaus subjekto ir viešojo sektoriaus subjekto, kuriame buvo atliktas korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymas, interneto svetainėse.

33. Siekiant susisteminti viešojo sektoriaus subjekto veiksmus kuriant korupcijai atsparią aplinką, rekomenduojama nustatytų rizikų mažinimo ir (ar) korupcijos rizikos veiksnių šalinimo priemones įtraukti į viešojo sektoriaus subjekto korupcijos prevencijos veiksmų planą arba subjekto metinį veiklos planą, jei korupcijos prevencijos veiksmų planas viešojo sektoriaus subjekte nerengiamas.

34. Viešojo sektoriaus subjekto, kuriame buvo atliktas korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymas, vadovas ar jo įgaliotas asmuo ne vėliau kaip po vienų metų nuo šių Rekomendacijų 30 ir 31 punktuose nurodytų sprendimų priėmimo įstaigos interneto svetainėje paskelbia, kokie veiksmai buvo atlikti ir kokie rezultatai pasiekti mažinant rizikas ir (ar) šalinant jų veiksnius[12].

35. Su korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymu susiję dokumentai saugomi Lietuvos Respublikos dokumentų ir archyvų įstatymo ir šio įstatymo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka.

_____

[12] Pavyzdžiui, paskelbia informaciją apie subjekto korupcijos prevencijos veiksmų plano įgyvendinimą (ataskaitą).